

□ *Bu gün müstəqil Azərbaycan Respublikası təkcə regionda və Avrasiyada deyil, eləcə də, bütün dünyada hamı tərəfindən hörmət və ehtiramla qəbul edilən, inam və etimad qazanan bir dövlətə çevrilmişdir. 2018-ci il aprelin 11-də keçirilən prezident seçkilərini müşahidə etmək üçün öz rəsmi nümayəndələrini göndərən dövlətlərin və mötəbər beynəlxalq təşkilatların, habelə seçkilərin nəticəsi elan olunduqdan sonra Prezident İlham Əliyevin ünvanına təbrik göndərən dünya siyasətçilərinin siyahısına baxanda növbəti dəfə bu həqiqətin şahidi oluruq. Çünki həqiqətən bütün dünya Azərbaycanla dostluq, tərəfdaşlıq və əməkdaşlıq etməyə səy göstərir.*

Bu uğur və nailiyyətlərin təməlinə ulu öndər Heydər Əliyevin işləyib hazırladığı mükəmməl siyasi kurs dayanır. Prezident İlham Əliyevin həmin siyasi kursa dönmədən, prinsipi- allıq və ardıcılıqla əməl etməsi ölkəmizdə olduğu kimi, beynəlxalq aləmdə də məmnunluqla qarşılan- ır. Çünki Heydər Əliyevin dövlət idarəçilik prinsiplərini ədalət və humanistlik kimi dəyərlər, xarici siyasətini isə qarşılıqlı etimad və balanslaşdırıcı istiqamətlər təşkil edirdi.

Bu günlər xalqımız ulu öndərin anadan olmasının 95-ci ildönümün- nün qeyd edilməsinə hazırlaşır. Bö- yük qədirşünaslıq nümunəsidir ki, ümummilli liderimizin adı ilə bağlı olan istənilən tədbirdə ölkənin büt- nün vətəndaşları canı-dildən iştirak etməyə çalışırlar. Bu, bizim borcu- muzdur. Elə bu sətirlərin qələmə alınması da həmin vətəndaşlıq məsuliyyətinə, insanlıq borcuna əsaslanır. Çünki Heydər Əliyev xalqın təkidi ilə ölkədə siyasi hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra cəmiyyət həyatının bütün sahələri kimi hüquq-mühafizə orqanlarını da düşükləri dəhşətli böhrandan xilas etmiş, hamı kimi bizə də nicat gətirmişdi.

Politoloq və ekspertlər yazır- lar ki, Heydər Əliyev yalnız bir dövləti idarə edən siyasi xadim, rəhbər deyil, o, həm də milyon- larla insanı dövlətçilik ətrafında səfərbər edən bir dövlət qurucu- su, müasir tariximizin memarı, Azərbaycan siyasi sisteminin ya-

sadi tənəzzülün güclənməsi, siyasi böhranın dərinləşməsi və vətəndaş qarşındurması nəticəsində respub- likamız parçalanmaq həddinə çat- mış, qanunçuluq, insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi sahəsində acınacaqlı vəziyyət yaranmışdı.

Həmin illərin tarixçəsinə nəzər salarkən görürük ki, böyük strate- qin rəhbərliyi altında hakimiyyət boşluğu qısa müddətdə aradan qal- dırılmışdı. Respublikanın müxtəlif bölgələrində dövlətçiliyə qəsdlər təşkil edən cinayətkar ünsürlər xal- qın dəstəyi ilə zərərsizləşdirilmiş, vətəndaş sülhü və həmrəyliyinin təminatı istiqamətində ciddi ad- dımlar atılmışdı. Sonra isə hü- quqi, demokratik, dünyəvi dövlət quruculuğu yolu ilə irəliləyən müstəqil respublikamızda vətəndaş cəmiyyətinin formalaşması, insanların azad, sərbəst yaşaması, qanunun aliliyinin təmin edilməsi üçün ən yüksək tələblərə cavab verən normativ-hüquqi baza yara- dılmışdır.

Heydər Əliyevin rəhbərliyi altında hazırlanaraq 1995-ci il noyabrın 12-də qəbul edilmiş müstəqil Azərbaycanın ilk Konsti- tusiyası ölkədə vətəndaş cəmiyyəti quruculuğunun hüquqi əsaslarını yaratmışdı. Həmin ali qanuna əsasən çoxpartiyalılıq əsasında de- mokratik parlament seçilmiş, söz, mətbuat, vicdan və sair azadlıqlar bərqərar olunmuş, hakimiyyət bölgüsü prinsipləri dəqiq əksini tapmışdı. Eləcə də zamanın tələbi ilə səsleşən məhkəmə-hüquq islahatlarının həyata keçirilməsinə

edilmiş, respublikamız müxtəlif beynəlxalq konvensiya və sazişlərə qoşulmuş, qanunvericilik, icra və məhkəmə hakimiyyətinin qarşı- lıqlı fəaliyyətinin təmin edilməsi məqsədi ilə müəyyən tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prokurorluğunun dövlətçiliyin maraqlarına, qanunun aliliyinin və insan və vətəndaş hüquqlarının müdafiəsinə xidmət edən sivil və demokratik bir qurum kimi formalaşması, onun fəaliyyətinin hərtərəfli təminatı üçün qanunve- rici, maddi və sosial bazanın yara- dılması ölkəmizdə həyata keçirilən möhtəşəm islahatların, o cümlədən məhkəmə-hüquq islahatlarının memarı – ümummilli lider Heydər Əliyevin böyük qayğı və dəstəyi sayəsində mümkün olmuşdur.

Müstəqil respublikamızın Ali Qanununda ilk dəfə ola- raq ölkəmizin dövlət qurulu- şu sistemində prokurorluğun yerinin müəyyənləşdirilməsi, məhkəmə hakimiyyəti sistemində daxil olan prokurorluq orqanla- rının statusu, təşkili və fəaliyyət prinsipləri, səlahiyyət dairəsi və vəzifələrinin qanunvericilik qaydasında təsbit edilməsi Heydər Əliyevin bilavasitə tapşırıq və göstərişlərinin yerinə yetirilməsi nəticəsində mümkün olmuşdur. Görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin 17 iyul 1998-ci il tarixli sərəncamı ilə hər il oktyabr ayının 1-nin prokurorluq işçilərinin peşə bayramı kimi qeyd edilməsi isə tarixi ədalətin bərpa olunması

Prokurorluq peşəsi ağır, çətin peşədir. Amma, eyni zamanda, çox şərəfli, hörmətli peşədir... Azərbaycan Prokurorluğunun inkişaf etməsinə dövlət qayğısı bu gün də, gələcəkdə də olacaqdır. Buna əmin ola bilərsiniz. Azərbaycan Prezidenti kimi mən Azərbaycan Prokurorluğuna inanıram, güvənirəm və arxalanıram.

Heydər ƏLİYEV
Ümummilli lider

işçiləri üçün tələyüklü əhəmiyyət daşıyan bu müşavirədən sonra Azərbaycan Prokurorluğunda hərtərəfli islahatlara start veril- miş, qanunun aliliyi prinsipinin reallaşması, cinayətkarlığa qarşı mübarizənin gücləndirilməsi, insan hüquq və azadlıqlarının təmin olunması onun fəaliyyətinin əsas istiqaməti olmuşdur.

Prokurorluq orqanlarına işə qəbulun 2002-ci ildən başlayaraq indiyədək tam aşkarlıq şəraitində, şəffaf prosedurlar əsasında, ictimaiyyətin, qeyri-hökumət və beynəlxalq təşkilatların, kütləvi in- formasiya vasitələrinin iştirakı ilə keçirilmiş müsabiqələr nəticəsində qulluğa qəbul olunmuş işçilərinin yarısından çoxunu gənc hüquq- şünaslar təşkil edir. Bu gənclərin xeyli hissəsi sonradan xidmətdə fərqləndiklərinə görə irəli çəkilmiş, prokurorluğun mərkəzi aparatında məsul vəzifələrə, o cümlədən idarə rəisinin müavini, idarə tərkibində şöbə rəisi, rayon prokuroru və pro- kurorun müavini vəzifələrinə təyin edilmişlər.

Ulu öndər Heydər Əliyevin apardığı hüquqi islahatlar çərçivəsində 2002-ci il sentyab-

Əliyev Respublika Prokurorluğuna da fəaliyyətinin daha səmərəli şəkildə təşkil olunması, müasir standartlara və müvafiq beynəlxalq konvensiyaların tələblərinə cavab verməsi məqsədilə tələyüklü qərarlar qəbul etmişdir. Fərəhlə demək olar ki, "Azərbaycan Respublikası Prokurorluğunun fəaliyyətinin müasirləşdirilməsinə dair 2009-2011-ci illər üçün Dövlət Proqramı"nda nəzərdə tutulan tədbirlərin həyata keçirilməsi nəticəsində prokurorluq sistemində işin təşkili ən müasir standartlar səviyyəsinə çatdırılmışdır.

Zamanın tələblərindən biri kimi idarəçilik sistemində təkmilləşməyə uyğun olaraq vitse-prezidentlik institutunun yaradılması, Heydər Əliyev Fon- dunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti təyin olunma- sı ölkə ictimaiyyəti tərəfindən böyük rəğbətlə qarşılandı. Bütün fəaliyyətini Azərbaycan dövlətinin, dövlətçiliyinin inkişafına və möhkəmləndirilməsinə yönəldən, ölkəmizdə xeyriyyəçilik və me- senatlıq ənənələrini canlandıraraq xeyirxahlıq, başqasının dərdinə

Ulu öndər Heydər Əliyev və məhkəmə-hüquq sistemində əsaslı islahatlar

radıcısı, azərbaycançılıq ideologi- yasının banisidir. O, Azərbaycanın ən mürəkkəb və tələyüklü dövrlərində müstəqilliyə yenidən qədəm qoymuş dövlətə rəhbərlik missiyasını öz üzərinə götürmüş, demokratik və hüquqi dövlət quruculuğu istiqamətində həyata keçirdiyi tədbirlər nəticəsində xalqımızın müstəqillik, azadlıq kimi ideyalarını tam reallaşdır- mış, uzaqgörən dövlətə qərarları, möhtəşəm dövlətçilik fəaliyyəti ilə özünə qədər Azərbaycana rəhbərlik etmiş bir çox siyasi xadimin edə bilmədiyini gerçəkləşdirmişdir.

Müstəqilliyin ilk illərində iqtidarda olan yarıtmaç qüvvələrin yeritdiyi siyasət üzündən respubli- kanın hər bir vətəndaşının arzula- dığı hüquqi, demokratik və qüdrətli dövlətin yaradılması, sadəcə xoş bir istək, bir ideya olaraq qalırdı. 1991-1993-cü illərdə ölkədə iqtı-

fundamental hüquqi zəmin yara- dılmış, irqindən, cinsindən, milliliyyətindən, dinindən, dilindən, mənşəyindən, əqidəsindən, siyasi və sosial mənsəbiyyətindən asılı olmayaraq, hər bir insanın hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi qanun- vericilik, icra və məhkəmə orqan- ları qarşısında ümdə vəzifə kimi qoyulmuşdu.

Həmin illərdə ölkədə məhkəmə-hüquq sisteminin müasirləşdirilməsi, bu kontekstdə insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının yaradılması, insan hüquq və azadlıqlarının qorunması sahəsində mühüm sənədlər qəbul

ilə yanaşı, hakimiyyət orqan- ları sırasında xüsusi yeri olan prokurorluğa dövlət qayğısının ifadəsi, ölkəmizdə prokurorluğun roluna rəsmi münasibətin dövlət səviyyəsində təzahürüdür.

Ümummilli lider Heydər Əliyev 26 aprel 2000-ci il tarixdə respublika prokurorluğunun rəhbər işçiləri ilə keçirdiyi görüş pro- kurorluq orqanlarının tarixində həlledici əhəmiyyətə malik dönüş nöqtəsi olmuş, müşavirədə pro- kurorluq orqanlarında yaranmış qeyri-sağlam mühiti, vəzifədən sui-istifadə, qanunsuz yoxlama- ların keçirilməsi kimi neqativ halları kəskin tənqid etmiş və bu problemlərin aradan qal- dırılması üçün qısa müddətdə ən sərt tədbirlərin görülməsini prokurorluğun yeni rəhbərliyinin qarşısında məsul vəzifə kimi müəyyənləşdirmişdir. Prokurorluq

rın 19-da keçirilən referendumun nəticəsi olaraq qüvvəyə minmiş Azərbaycan Respublikasının Kon- stitusiyasına dəyişikliklər zamanı prokurorluq orqanlarına qanunve- ricilik təşəbbüsü hüququ verilməsi də göstərilən etimadın ifadəsidir.

Sonrakı dövrdə də ulu öndərin layiqli davamçısı möhtərəm İlham Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə prokurorluq orqanlarında islahatlar yeni dövrün tələbləri səviyyəsində məqsədyönlü şəkildə davam etdi- rilmişdir. Ulu öndərimizin siyasi kursunu uğurla davam və inkişaf etdirən Azərbaycan Respubli- kasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə proku- rorluq orqanlarının fəaliyyətinin daha da müasirləşdirilməsi və təkmilləşdirilməsi məqsədilə bir sıra zəruri tədbirlər həyata keçirilmişdir. Hüquqi islahatlar çərçivəsində Prezident İlham

şərik olmaq, köməyə ehtiyacı olana yardım əlini uzatmaq kimi hiss və bacarıqları aşılayan, yeni cəmiyyət quruculuğunda fəal iştirak edən Birinci vitse-preziden- tin xidmətlərinin miqyası daha da genişlənməmişdir.

Bu gün biz ümummilli lider Heydər Əliyevin xalqımıza miras qoyduğu hüquqi, dünyəvi və demokratik Azərbaycan dövlətinin daha da güclənməsi üçün bir vətəndaş olaraq əlimizdən gələni etməli, insan hüquq və azad- lıqlarının təminatı, müdafiəsi sahəsində Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasətə dəstək verməliyik. Qətiyyətlə deyə bilərik ki, biz həmin vəzifələrin öhdəsindən layiqincə gəlirik.

Hidayət NURƏLİBƏYOV,
Qax rayon prokuroru vəzifəsini icra edən, I dərəcəli hüquqşünas